

UZASADNIENIE

I. Cel i potrzeba regulacji

Przedkładany projekt ustawy zakłada wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567 i 1795) (dalej: „ustawa o lasach”) oraz w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) (dalej: „ustawa – Prawo ochrony środowiska”).

Ochrona przyrody w Polsce boryka się z problemem braku wystarczających środków finansowych na podejmowanie działań w tym obszarze. Pilna realizacja części z tych działań, np. opracowanie planów ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, zespołów parków krajobrazowych lub planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, wynika wprost z obowiązków nałożonych przepisami prawa. Inne zadania, takie jak wzmożenie działań ochronnych w obszarze Puszczy Białowieskiej czy tworzenie nowych parków narodowych, stanowią postulat podnoszony od lat nie tylko przez naukowców i sektor pozarządowy, ale również znaczną część społeczeństwa. W ostatnich miesiącach rozwiązanie problemu braku środków finansowych stało się jeszcze pilniejsze z uwagi na uruchamianie kolejnych naborów i możliwość pozyskania funduszy unijnych. Rzeczywisty dostęp do tych środków jest jednak limitowany przez niemożność sfinansowania wkładu własnego przez potencjalnych beneficjentów. Dotyczy to również jednostek odpowiedzialnych za funkcjonowanie parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych, które, podobnie jak inne podmioty systemu ochrony przyrody, realizują zadania na obszarach cennych przyrodniczo, często pokrywających się z obszarami Natura 2000.

Przekierowanie do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: „NFOŚiGW”) części środków finansowych z Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (dalej: „PGL LP”) i utworzenie zobowiązania wieloletniego dedykowanego finansowaniu działań z zakresu ochrony przyrody pozwoli w znacznej części zaspokoić istniejące potrzeby, w szczególności w odniesieniu do podmiotów wykonujących zadania ustawowe w tym obszarze.

II. Stan aktualny

Potrzeba realizacji określonych zadań z zakresu ochrony przyrody wynika z istniejących uregulowań prawnych, w tym zobowiązań Polski jako członka Unii Europejskiej (dalej: „UE”). Także społeczeństwo postuluje konieczność realizacji dodatkowych działań na rzecz ochrony

szczególnie cennych przyrodniczo obszarów i gatunków. W ostatnich miesiącach rozwiązanie problemu braku środków finansowych stało się jeszcze pilniejsze z uwagi na możliwość pozyskania funduszy unijnych w perspektywie finansowej 2021–2027. Jak już wyżej wspomniano, dostęp do środków na ochronę różnorodności biologicznej jest istotnie limitowany z uwagi na brak możliwości sfinansowania wkładu własnego przez potencjalnych beneficjentów. Wśród nich kluczową grupę stanowią parki narodowe. Istotnym elementem systemu ochrony przyrody są również parki krajobrazowe lub zespoły parków krajobrazowych, obejmujące rozległe obszary cenne przyrodniczo, często pokrywające się z obszarami Natura 2000 lub otulinami parków narodowych. Ograniczenia finansowe jednostek odpowiedzialnych za funkcjonowanie parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych utrudniają realizację działań ochronnych i wykorzystanie dostępnych instrumentów wsparcia, w tym wymagających zapewnienia wkładu własnego.

Alokacja środków finansowych w dwóch programach krajowych (FEPW¹ oraz FEnIKS²) na działania dotyczące usprawnienia zarządzania obszarami chronionymi, w tym rozbudowy bazy do prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej, wynosiła ponad 310 000 000 zł. Są to fundusze przeznaczone specjalnie dla parków narodowych w procedurze niekonkurencyjnej. Możliwość uzyskania dodatkowych środków w wysokości ok. 34 000 000 zł dedykowanych parkom narodowym wystąpiła również w naborze niekonkurencyjnym, na opracowanie dokumentów planistycznych (plany ochrony). Warunkiem uzyskania tych środków finansowych jest jednak pozyskanie minimum 15% wartości kwalifikowalnej projektów na wkład własny, który parki narodowe próbują uzyskać z budżetu państwa. Analogiczna bariera wkładu własnego może występować także po stronie jednostek odpowiedzialnych za funkcjonowanie parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych, jeżeli realizują działania kwalifikujące się do wsparcia w ramach programów krajowych lub regionalnych.

Parki narodowe jako państwowe osoby prawne prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z uzyskiwanych przychodów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13). Środki finansowe na bieżącą działalność oraz na współfinansowanie realizacji projektów z udziałem środków zagranicznych parki narodowe uzyskują m.in. z dotacji celowych z budżetu państwa, przychodów z prowadzonej działalności, środków od innych jednostek sektora finansów publicznych, np. NFOŚiGW, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i

¹ Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej.

² Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027.

gospodarki wodnej (dalej: „WFOŚiGW”), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz pozostałych przychodów uzyskiwanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych, darowizn lub odsetek od depozytów.

Środki finansowe z dotacji celowych z budżetu państwa w wysokości 134 849 000 zł (dane za rok 2023 z wykonania budżetu) pokrywają około 31% potrzeb finansowych parków narodowych (zabezpieczają niemal wyłącznie koszty związane z wynagrodzeniami pracowników parków narodowych), środki z prowadzonej przez parki narodowe własnej działalności – 40%, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych – około 5%, pozostałe przychody – około 23%. Poniżej 1% przychodów stanowią środki otrzymane z UE. Niski udział środków otrzymywanych z UE w pokrywaniu potrzeb finansowych parków narodowych wynika, jak już wspomniano powyżej, z braku środków na finansowanie przez parki narodowe wkładów własnych. Z uzyskiwanych przychodów parki narodowe nie są w stanie pokryć wkładów własnych projektów, gdyż pozyskane środki finansowe przeznaczają przede wszystkim na pokrycie kosztów bieżącego funkcjonowania (wynagrodzenia, koszty administracyjne) oraz realizację zadań określonych w art. 8b ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Tymczasem realizacja potrzeb parków narodowych w zakresie działań ochronnych, utrzymania obiektów i infrastruktury turystycznej, a także prowadzenia badań i monitoringu przyrodniczego, określonych w szczególności na podstawie danych pozyskanych przy tworzeniu projektu ustawy budżetowej na 2025 r., obejmuje:

- 1) koszty realizacji działań ochronnych (szacowane na kwotę ok. 70 000 000 zł rocznie);
- 2) koszty prowadzenia badań naukowych i monitoringu przyrodniczego (szacowane na kwotę ok. 10 000 000 zł rocznie);
- 3) koszty budowy, odtworzenia lub modernizacji i utrzymania obiektów, w szczególności bazy edukacyjnej i budynków służących do zarządzania parkiem (szacowane na kwotę ok. 50 000 000 zł rocznie);
- 4) koszty budowy i utrzymania infrastruktury służącej do udostępniania obszaru parku narodowego (szacowane na kwotę ok. 10 000 000 zł rocznie).

Dodatkowo parki narodowe posiadające na swoim obszarze duży udział gruntów innej własności niż własność Skarbu Państwa realizują też działania związane z wykupem nieruchomości, w tym w ramach realizacji prawa pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa. W latach 2016–2023 wydatki w tym zakresie poniesione przez wymienione poniżej parki narodowe kształtowały się następująco:

- 1) Kampinoski Park Narodowy – powierzchnia 530 ha za kwotę 65 000 000 zł;
- 2) Wielkopolski Park Narodowy – powierzchnia 64 ha za kwotę 3 349 000 zł;

- 3) Narwiański Park Narodowy – powierzchnia 304 ha za kwotę 7 611 000 zł;
- 4) Biebrzański Park Narodowy – powierzchnia 1678 ha za kwotę 17 430 000 zł;
- 5) Poleski Park Narodowy – powierzchnia 103 ha za kwotę 2 499 000 zł;
- 6) Ojcowski Park Narodowy – powierzchnia 48 ha za kwotę 3 201 000 zł;
- 7) Wigierski Park Narodowy – powierzchnia 69 ha za kwotę 4 078 000 zł.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody regionalni dyrektorzy ochrony środowiska (dalej: „RDOŚ”) odpowiadają za nadzór i zarządzanie rezerwatami przyrody oraz obszarami Natura 2000, co wiąże się m.in. z koniecznością opracowania dla każdego obszaru dokumentu planistycznego, uzupełniania wiedzy o przedmiotach ochrony, a także w przypadku obszarów Natura 2000 prowadzenia monitoringu oceny efektów podejmowanych działań.

W całej Polsce funkcjonują obecnie 1 523 rezerваты przyrody. Natomiast w skład europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 w Polsce wchodzi 145 obszarów wyznaczonych w oparciu o kryteria dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.), zajmujących około 16% powierzchni lądowej, oraz 868 obszarów wyznaczonych w oparciu o kryteria dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102), zajmujących około 11% powierzchni lądowej. Łącznie stanowi to 1 013 obszarów Natura 2000 (w tym 10 obszarów ptasich i siedliskowych posiadających wspólne granice), zajmujących około 30% powierzchni lądowej kraju.

W sumie większość RDOŚ sprawuje nadzór nad ponad 100 obszarami chronionymi (z wyjątkiem RDOŚ w Opolu – 65 obszarów). Największą liczbą obszarów zarządza RDOŚ w Warszawie – 270 obszarów. Realizacja zadań wynikających z zarządzania wielkopowierzchniowymi formami ochrony przyrody jest wysoce obciążająca dla tych instytucji.

Koszty funkcjonowania sieci Natura 2000 w Polsce zostały określone w dokumencie przyjętym przez Komisję Europejską, tj. w Priorytetowych Ramach Działań dla sieci Natura 2000 w Polsce na lata 2021–2027 (dalej: „PAF”). Zgodnie z PAF potrzeby finansowe związane tylko z realizacją działań ochrony czynnej wynoszą ponad 3 250 000 000 zł rocznie, w tym ponad 3 000 000 000 zł to zsumowane koszty działań cyklicznych, a ponad 208 000 000 zł to koszty działań jednorazowych. Łącznie w okresie 2021–2027 całkowite utrzymanie sieci Natura 2000 w Polsce oszacowano na 4 800 000 000 euro.

Potrzeba pozyskania znacznych środków finansowych widoczna jest również w przypadku rezerwatów przyrody. Dla każdego rezerwatu należy ustanowić plan ochrony, którego średni szacunkowy koszt opracowania wynosi 50 000 zł. Należy podkreślić, że nadal 856 rezerwatów nie posiada planów ochrony, co przy uśrednionym koszcie jednostkowym daje łączną kwotę potrzeb 42 800 000 zł. Dodatkowo sukcesywnie część z już ustanowionych planów ochrony traci moc i wymaga aktualizacji oraz ponownego ustanowienia (w 2025 r. wygasa 11 planów ochrony rezerwatów przyrody).

W krajowym systemie ochrony przyrody ważną rolę, oprócz parków narodowych, rezerwatów przyrody oraz obszarów Natura 2000, odgrywają parki krajobrazowe. Aktualnie w Polsce funkcjonuje 126 parków krajobrazowych, obejmujących ok. 8,6% powierzchni kraju. Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Dla parku krajobrazowego, podobnie jak dla parków narodowych i rezerwatów przyrody, sporządza się plan ochrony, będący podstawowym dokumentem w zakresie planowania i realizacji zadań, zgodnie z celami utworzenia tej formy ochrony przyrody. Tym samym potrzeby finansowe związane z pozyskaniem większych środków na zadania dotyczące ochrony przyrody dotyczą również parków krajobrazowych lub ich zespołów, w których realizowane są działania związane m.in. z ochroną wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ograniczaniem presji turystycznej, edukacją przyrodniczą oraz wspieraniem ochrony obszarów Natura 2000. Ze względu na powiązanie funkcjonowania parków krajobrazowych lub ich zespołów z budżetami jednostek samorządu terytorialnego, dostępność środków na te działania bywa ograniczona i zmienna w czasie.

Obecnie tylko w marginalnym stopniu potrzeby finansowe dotyczące zadań z zakresu ochrony przyrody pokrywane są z budżetu państwa. W latach 2009–2023 wydatki na ochronę przyrody RDOŚ ze środków budżetowych (z wyłączeniem ochrony czynnej) wyniosły prawie 5 500 000 zł (średnio 370 000 zł/rok). W dużej części potrzeby związane z ochroną przyrody są pokrywane dzięki środkom finansowym pozyskiwanym z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW (średnio w latach 2011–2022 to około 7 000 000 zł/rok – z wyłączeniem ochrony czynnej). W 2023 r. nastąpił istotny wzrost środków z tego źródła – RDOŚ pozyskali 11 400 000 zł – z wyłączeniem ochrony czynnej. Dodatkowo Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (dalej: „GDOŚ”) i RDOŚ pozyskują środki unijne z programów operacyjnych oraz innych programów

unijnych, takich jak FEnIKS czy LIFE³. Należy jednak podkreślić, że te źródła finansowania nie mają charakteru stałego i nie ma pewności, że będą dostępne po okresie obowiązywania programów (2021–2027).

Z uwagi na powyższe istnieje potrzeba wprowadzenia dodatkowego mechanizmu finansowania, który umożliwi sprawne przekazywanie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań związanych z czynną ochroną przyrody, realizowanych przez GDOŚ, RDOŚ, parki narodowe oraz jednostki odpowiedzialne za funkcjonowanie parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych. Możliwe jest dofinansowanie tych działań ze środków pozabudżetowych przez wprowadzenie wpłat z PGL LP do NFOŚiGW do dalszej dystrybucji.

III. Projektowane zmiany

Projekt ustawy w art. 1 zakłada wprowadzenie zmian w ustawie o lasach przez dodanie przepisu art. 58c przewidującego obowiązek dokonywania przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych ze środków PGL LP kwartalnych wpłat na rzecz NFOŚiGW.

Określona w projektowanym art. 58c ust. 1 ustawy o lasach wysokość kwartalnych wpłat przekazywanych przez PGL LP do NFOŚiGW dedykowana finansowaniu działań z zakresu ochrony przyrody będzie stanowiła, zgodnie z projektowanym art. 58c ust. 2, równowartość 2% przychodów uzyskanych za każdy kwartał przez PGL LP ze sprzedaży drewna w nadleśnictwach. Ograniczenie obowiązku dokonywania wpłat przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych do kwoty uzyskanej od sprzedaży drewna w nadleśnictwach, tj. z wyłączeniem niektórych zakładów PGL LP również prowadzących obrót drewnem na niewielką skalę, zabezpiecza możliwość zastosowania mechanizmu wyrównawczego Funduszu Leśnego w przypadku powstania ew. niedoborów finansowych, który w istniejącym stanie prawnym w odniesieniu do ww. zakładów nie miałby zastosowania. Fundusz Leśny pełni bowiem, co do zasady, rolę rachunku wyrównawczego niedoborów w poszczególnych nadleśnictwach, powstałych w trakcie prowadzenia gospodarki leśnej. Projektowane wpłaty będą obciążały koszty działalności nadleśnictw, przez co część takich nadleśnictw może potrzebować dopłaty z Funduszu Leśnego na wyrównanie powstałych niedoborów.

Zgodnie z projektowanym art. 58c ust. 3 wpłaty za dany kwartał dokonuje się w terminie do trzydziestego dnia pierwszego miesiąca następującego po tym kwartale.

³ Program wprowadzony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiającym Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylającym rozporządzenie (UE) nr 1293/2013

Mechanizm dokonywania analogicznych wpłat jest znany i stosowany w oparciu o art. 58b ustawy o lasach i przewidziane w nim wpłaty na rzecz Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg⁴.

Projektowana zmiana w ustawie o lasach powoduje konieczność wprowadzenia zmian w ustawie – Prawo ochrony środowiska. Zmiany te przewiduje art. 2 projektu ustawy, w świetle których w art. 401 ust. 7 ustawy – Prawo ochrony środowiska wprowadzony zostanie punkt 21, uzupełniający listę przychodów NFOŚiGW o wpłaty Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, o których mowa w art. 58c ustawy o lasach.

Projektowana nowelizacja obejmuje również art. 401c ustawy – Prawo ochrony środowiska przez dodanie ust. 8a określającego kierunki finansowania zadań z zakresu ochrony przyrody, jak też beneficjentów środków.

Projektowany art. 401c ust. 8a ustawy – Prawo ochrony środowiska przewiduje przeznaczenie przychodów NFOŚiGW z wpłat pochodzących ze środków PGL LP (po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów) na finansowanie przedsięwzięć, zadań i działań realizowanych przez parki narodowe oraz parki krajobrazowe lub ich zespoły, za pośrednictwem jednostek samorządu terytorialnego właściwych dla funkcjonowania parków krajobrazowych lub ich zespołów – w zakresie przewidzianym w art. 400a ust. 1 pkt 19, 19a, 27–30, 32, 36, 38 i 39 ustawy, GDOŚ i RDOŚ – w zakresie przewidzianym w art. 400a ust. 1 pkt 19, 19a, 27–30, 32, 36 i 39 ustawy. Z dofinansowania przez NFOŚiGW wyłączone zostaną przedsięwzięcia, zadania i działania, których bezpośrednim celem jest gospodarcze wykorzystanie drewna.

Projekt ustawy przewiduje w art. 3, że pierwsza wpłata Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na rzecz NFOŚiGW nastąpi za kwartał następujący po kwartale, w którym ustawa wejdzie w życie.

Projekt ustawy przewiduje w art. 4 regułę wydatkową, zgodnie z art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.).

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

IV. Przewidywane skutki projektowanych zmian ustawowych

Decyzja o alokacji środków w ramach zobowiązania wieloletniego NFOŚiGW będzie podejmowana przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z NFOŚiGW. Środki w ramach zobowiązania wieloletniego będą wydatkowane w oparciu o założenia programu lub większej liczby programów priorytetowych, które określą kierunki i szczegółowe

⁴ Art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2025 r. poz. 94).

warunki finansowania oraz podział środków. Priorytetem w najbliższych latach będzie współfinansowanie projektów unijnych w obszarze ochrony przyrody, realizowanych przez kluczowe podmioty w systemie, tj. parki narodowe. W przypadku parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych wsparcie będzie przekazywane na podstawie umów o dofinansowanie w formie dotacji zawieranych przez NFOŚiGW z właściwymi województwami.

Perspektywa zwiększenia możliwości finansowania ważnych inicjatyw (nie tylko przy udziale środków europejskich) pozwoli także na wyszkolenie i zatrzymanie cennego zasobu kadrowego. Wpłynie to na poprawę potencjału jednostek do realizacji nie tylko obligatoryjnych, ale także bardziej ambitnych, dodatkowych działań na rzecz ochrony przyrody.

Z uwagi na skalę przekazywanych wpłat projektowane zmiany nie będą miały istotnego wpływu na działalność podstawową PGL LP, nie zagrażą stabilności tego podmiotu ani nie przyczynią się do naruszenia zasady samofinansowania.

W latach 2019-2024 PGL LP wykazywało zysk netto w wysokości:

- 1) za rok 2019 kwota 414 892 800 zł, przy przychodzie łącznym 9 149 902 000 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 40 626 500 m³;
- 2) za rok 2020 kwota 487 555 500 zł, przy przychodzie łącznym 8 610 872 600 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 38 232 500 m³;
- 3) za rok 2021 kwota 701 320 000 zł, przy przychodzie łącznym 10 142 573 700 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 40 517 400 m³;
- 4) za rok 2022 kwota 986 013 000 zł, przy przychodzie łącznym 15 202 532 600 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 42 316 500 m³;
- 5) za rok 2023 kwota 639 931 600 zł, przy przychodzie łącznym 14 626 486 200 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 40 070 600 m³;
- 6) za rok 2024 kwota 764 227 900 zł, przy przychodzie łącznym 13 018 533 000 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 39 756 500 m³.

Sytuacja finansowa PGL LP pozostaje zatem stabilna, a nałożenie na PGL LP przewidzianego w projektowanej ustawie obowiązku dokonywania wpłat nią nie zachwieje. Założenia planu finansowo-gospodarczego PGL LP na rok 2024 realizowane były bez większych przeszkód, mimo dodatkowych potrzeb związanych z usuwaniem skutków klęski żywiołowej wywołanej wielkoskalową powodzią na południu kraju, która miała miejsce w okresie wrzesień-październik 2024 r. Wg aktualnej sprawozdawczości finansowej Lasy Państwowe zamknęły finansowo rok 2024, osiągając wynik finansowy na poziomie 764 000

000 zł netto. Plan finansowo-gospodarczy PGL LP na rok 2025 również wskazywał na wynik finansowy w wysokości 390 500 000 zł brutto, tj. ok. 332 200 000 zł netto.

Przychody PGL LP ze sprzedaży drewna w ogólnej puli przychodów PGL LP są względnie stałe i wynoszą średnio 88,15%. Od 2020 r. przychody PGL LP ze sprzedaży drewna wzrastają: 2020 r. – 7 524 226 000 zł; 2021 r. – 8 919 116 000 zł; 2022 r. – 13 510 803 000 zł; 2023 r. – 12 524 240 500 zł, 2024 r. – 11 200 000 000 zł.

Należy zwrócić uwagę, że PGL LP zarządza majątkiem Skarbu Państwa, w związku z czym część środków pochodzących z tego majątku może zostać przekierowana na finansowanie zadań związanych z realizacją zadań publicznych w zakresie ochrony przyrody. PGL LP jako państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej (i jego jednostki organizacyjne) nie posiada odrębnej od Skarbu Państwa podmiotowości, a jego funkcjonowanie jako *statio fisci* wiąże się ściśle z działaniem w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa w ramach zarządu mieniem, którego najważniejszym składnikiem są lasy. Biorąc pod uwagę treść art. 4 ust. 1 ustawy o lasach, należy stwierdzić, że PGL LP zostało powierzone zarówno zarządzanie, jak i reprezentacja w zakresie zarządzanego mienia. Tym samym w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego, jest w zasadzie zawsze Skarb Państwa. PGL LP i jej jednostki nie mają zatem odrębnego statusu od Skarbu Państwa.

W świetle powyższego ustawodawca może zdecydować o przeznaczeniu środków finansowych wypracowanych przez PGL LP na majątku Skarbu Państwa na cele związane z ochroną przyrody, bez naruszenia konstytucyjnego prawa własności. Takie przesunięcie środków finansowych stanowi wyraz racjonalnego wykorzystania mienia państwowego do realizacji zadań z zakresu ochrony przyrody, która to ochrona jest konstytucyjnym zadaniem władz publicznych oraz realizacją zobowiązań międzynarodowych.

Zwiększenie środków na realizację zadań z zakresu czynnej ochrony przyrody nie będzie miało istotnego wpływu na rynek pracy, przyczyniając się do utrzymania stabilności lub nieznacznego wzrostu zatrudnienia osób wykonujących działania z zakresu planowania, realizacji działań ochrony i monitoringu przyrody. Istotne będzie znaczenie społeczne projektowanych zmian. Projekty realizowane w obszarze ochrony przyrody, w szczególności działania ochrony czynnej, mają duży wpływ na poprawę jakości środowiska, nie tylko w skali lokalnej. Zważywszy na fakt, że część puli środków przekazywanych przez PGL LP do NFOŚiGW posłuży współfinansowaniu projektów unijnych, skala realizowanych projektów i uzyskanych efektów ekologicznych będzie kilkukrotnie większa niż sama wysokość zobowiązania wieloletniego utworzonego dzięki corocznym wpłatom PGL LP. W ślad za

poprawą jakości środowiska przyrodniczego idzie poprawa warunków życia i zdrowia ludzi, zarówno w wymiarze fizycznym, jak i emocjonalnym. Projekty przyrodnicze m.in. wpływają korzystnie na lokalny mikroklimat, a planowana infrastruktura w ramach ochrony przyrody pozwoli np. na skanalizowanie ruchu turystycznego w sposób atrakcyjny dla mieszkańców i bezpieczny dla przyrody.

V. Pozostałe informacje

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.